

Lichamelijke opstanding *een hersenschim?*

J. Ph. Fijnvandraat

Is Jezus Christus werkelijk opgestaan uit de doden? De bijbel zegt er een duidelijk “ja” op! Met tal van bewijzen en verklaringen van hen die de Here Jezus in lichamelijke gestalte na zijn opstanding hebben gezien en gehoord, wordt dit in de Schrift aangetoond.

Is dat dan zo belangrijk? En of! Het hele christelijke geloof staat of valt met de zekerheid van Christus’ opstanding. Het is geen feit dat we naar believen wel of niet kunnen aannemen. In deze brochure komt het onderwerp uitgebreid ter sprake.

WOORD VOORAF

Zeker in de begintijd van de terugkeer van de crematie in het West-Europese cultuurpatroon, speelde bij velen een rol dat men zich wilde afzetten tegen de gedachte aan een lichamelijke opstanding. Verschillende gesprekken versterkten mij in de mening, dat daarbij vaak twee motieven werkzaam zijn:

1. Door voor crematie te kiezen, wilde men als het ware illustreren, dat men “geen boodschap had” aan wat over lichamelijke opstanding wordt beweerd.
2. Ofschoon men zegt niet in opstanding te geloven, wenst men toch elk mogelijk “risico” in dit opzicht uit te sluiten, door het totale uiteenvallen van het lichaam via lijkverbranding op de meest radicale manier, in de kortst mogelijke tijd, tot stand te brengen.

Het laatste motief getuigt wel van een buitengewone kortzichtigheid. Maar ook het eerste motief geeft blijk van een beslist onjuiste kijk op de bijbelse leer van de opstanding. Intussen leerden gesprekken met vele gelovigen mij, dat ook onder hen die wel de leer van de opstanding willen aanvaarden en die dus geloven eens te zullen opstaan, vaak zeer kortzichtige opvattingen inzake de opstanding gangbaar zijn. In aansluiting op de gegeven verhandeling over de crematie, lijkt het me dan ook nuttig, de kwestie van de lichamelijke opstanding nader toe te lichten.

I. DRIE MACHTEN TREDEN TEGEN DE OPSTANDINGSLEER IN HET GEWEER

Het rationalisme

Onder “rationalisme” verstaan we de richting, die meent, dat het verstand de enige bron van ware kennis is. Wat rationeel, dit wil zeggen verstandelijk, niet te verklaren is, is geen werkelijkheid. Welnu - het verstand van de mensen verzet zich tegen de opstandingsgedachte. Misschien levert het volgende voorval hiervan een betere schildering, dan een heel betoog.

Een Delfts ingenieur stelde tegenover een van mijn vrienden: “Hoe kun je nu in de opstanding geloven? Denk je eens even het volgende in. In Delft, waar ik in de kost lag, werd Willem de Zwijger vermoord en is daar begraven. In de loop der eeuwen is zijn lichaam uiteengevallen, de moleculen zijn in de bodem terechtgekomen en in veel gevallen via het grondwater naar elders getransporteerd. Een boer zaaide daar de tarwe en het meel daarvan kwam in het broodje terecht, dat mijn hospita me voorzette. Zo is het dus zeer wel denkbaar, dat ik na eeuwen met moleculen in mijn body rondloop, die eertijds ook dienst hebben gedaan in de cellen van het lichaam van Willem de Zwijger”. Het argument toont op zichzelf al tot welke onverstandige redeneringen men kan komen, als men zijn verstand door ongeloof laat regeren. De man had, in plaats van dit absurde verhaal, natuurlijk veel eenvoudiger de kannibalen kunnen noemen! Dat hij met zijn verhaal de opstanding

van het lichaam verwisselde met de terugkeer van een bepaalde molecuul naar dezelfde functie die het eeuwen tevoren zou kunnen hebben gehad, ontging hem blijkbaar helemaal.

Wie “lichaam” zegt, zegt allereerst “vorm”, vervolgens “functie” en dan pas “materie”.

Zelfs iemand met een heel simpel verstand kan doorzien dat het lichaam niet bestaat bij de gratie van bepaalde individuele materiedeeltjes, waaruit het op een zeker moment is opgebouwd. Haren vallen af en worden vervangen door andere, huidcellen sterven af en vallen weg, terwijl ons lichaam nieuwe materie via het voedsel opneemt en gebruikt om de cellen aan te vullen, die weggevallen waren. Ons lichaam ondergaat voortdurend een slijtage- en vernieuwingsproces, zonder daarbij ook maar een moment zijn strikt individuele karakter te verliezen. In de taal van de wetenschap zou men zeggen: elk lichaam heeft zijn eigen, zeer ingewikkelde “formule” en tijdens het leven worden daaraan telkens weer andere “bouwstenen”, te weten allerlei soorten moleculen, dienstbaar gemaakt.

Men veronderstelt de mogelijkheid, dat in de toekomst hersentransplantaties zullen kunnen worden verricht. Dat zou dan leiden tot “vermenging van persoonlijkheden”. Voor de gelovige doet ook deze eventuele mogelijkheid niets af aan de werkelijkheid van de opstanding. Voor God is het slechts een kwestie van “een geroep”, van “de stem van een aartsengel” en van “een bazuinklank” - en op zijn bevel treden de oorspronkelijke personen weer in een eigen, materieel lichaam op het toneel (zie 1 Thessalonika 4:14).

De vraag of zij dan in de opstanding daarbij weer beschikken over dezelfde materiedeeltjes als die hun aardse lichaam bezat bij hun geboorte, dan wel de stofdeeltjes waaruit hun lichaam bestond bij hun sterven, is daarbij van geen enkele betekenis. En zelfs als het verstand werkelijk onoverkomelijke bezwaren zou weten op te werpen, dan nog rust de gelovige in de verzekering: “Wat onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God”.

Inderdaad kent het christendom het bestaan van bovennatuurlijke feiten. Maar als die feiten eenmaal gegeven zijn, is het verder een volkomen rationele, d.w.z. verstandelijke, zaak. Het bestaan van God is een bovennatuurlijk feit. Maar zodra men zich in geweten gedwongen ziet “God” te zeggen, is het volkomen rationeel om te vragen: “Waarom wordt het bij u ongelofelijk geacht, dat God doden opwekt?” “God” en “onmogelijk” passen in dit vlak van zaken niet bij elkaar! Maar het verduisterd verstand van de natuurlijke mens zegt: “Het kàn niet waar zijn”.

Het kwaad geweten van de mens

Dit is de tweede macht die zich teweer stelt tegen de leer van de opstanding. Dat kwaad geweten zegt: “Het mag niet waar zijn!” Immers - als er een opstanding is, dan zal er een dag komen, waarop ik werkelijk voor God zal moeten verschijnen. Dan zal ik rekenschap hebben te geven “van alles wat in het lichaam is gebeurd”. Ten slotte leert de hele natuur me de wet van zaaien en oogsten. Kortom, dan ben ik een verloren mens. Daarom zegt het kwaad geweten - al is het ook tegen beter weten in:

“Het mag niet waar zijn”.

De derde macht

Ten slotte is er nog een derde macht, die strijd voert tegen de opstandingsleer: DE DUIVEL ZELF.

Als de grote leugenaar en “de vader van de leugen” fluistert hij de mensen in: “Het zal niet waar zijn”. Zo geraffineerd is zijn tactiek, dat hij er in geslaagd is menige theoloog te verleiden tot het leveren van hand- en spandiensten in de strijd. Gezwegen nog van zogenaamde christenen, die openlijk loochenen dat Christus naar het lichaam uit de doden is opgestaan en daarmee tevens de mogelijkheid van een opstanding van het lichaam willen uitsluiten. Zo klinkt dan tegenwoordig alom het gelispel van de oude slang: “Het zal niet waar zijn!”

Een triomfantelijk getuigenis!

Het (on-)verstand mag dan zeggen: “het kan niet waar zijn”, het kwaad geweten moge fluisteren: “het mag niet waar zijn”, en Satan moge sissen: “het zal niet waar zijn” ... - met verheven minachting voor al dit duister gewroet stelt de bijbel het niet te weerspreken feit:

“Maar nu - Christus is opgestaan!”

En onmiddellijk daaraan verbonden zegt de Schrift: “de eersteling van hen die ontslapen zijn” (1 Kor. 15:20). Met andere woorden: de opstanding van Christus is volgens de bijbel geen volkomen op zichzelf staand gebeuren, maar een begin en een garantie!

II. DE VIJANDELIJKE ARGUMENTEN

Geen wonder dat tegen het bijbelse bericht van de historische opstanding van Christus uit de doden allerlei geschut in stelling wordt gebracht. De hoofdargumenten zijn:

1. Het is emotionele vrouwenpraat.
2. De wens was bij de discipelen de vader van de gedachte.
3. Het gaat om een soort massapsychose, een waandenkbeeld, dat velen heeft overmeesterd, die elkaar wederzijds hebben beïnvloed.

Dit alles wordt dan prachtig gedekt door het citeren van de bekende bewering van de moderne theologie: “De evangeliën geven ons geen feitelijk verslag van de dingen die Jezus heeft gezegd en gedaan, maar zijn een weerslag van wat de jonge kerk over Jezus heeft geloofd”. Dit is natuurlijk netjes gezegd, maar het zou duidelijker klinken als men er van maakte: “wat de jonge kerk zich over Jezus heeft ingebeeld”. Wie het zo “vertaalt” krijgt natuurlijk direct te horen “dat hij er niets van begrijpt” - en dan wordt de mystiek te hulp geroepen om te verklaren, dat het bij deze dingen wel om eeuwige geloofswerkelijkheden gaat, maar dan om geloofswerkelijkheden, die iedere tijd weer op zijn eigen wijze onder woorden brengt. Met andere woorden: het zou om primitieve voorstellingswijzen gaan, waarin de mensen van die tijd “eeuwige geloofswerkelijkheden”, die zij het in het geloof hebben ervaren, onder woorden hebben gebracht. Dit alles mondt dan uit in de stelling: Jezus is wel dood, maar de Christus(idee) leeft voort.

Maakt u zich niet ongerust, als u dit fraais niet hebt begrepen - de bijbel is niet geschreven voor theologen, maar voor “gewone mensen”. Er is maar één macht, die er belang bij heeft de bijbel te maken tot een boek, waaraan “gewone mensen” maar beter niet kunnen beginnen - dat is de duivel. Bovenstaande redeneringen hebben dan ook niets uitstaande met de stem van de goede Herder -het gaat daarbij om de stem van “de vreemde”, de “huurling”, die men niet moet volgen (zie Johannes 10:4-5). Eén ding kan u wél duidelijk zijn: als deze redeneringen juist zijn, dan leveren ze u met huid en haar over in de handen van deze “bijbelverklaarders”. Immers zij pretenderen alleen bekwam te zijn om het gewone volk precies te vertellen, wat nu de werkelijkheden zijn, die achter de volgens hen primitieve voorstellingswereld van de bijbel schuil gaan. Nu, dáárom zal het dan ook kennelijk wel te doen zijn!

Laten we de drie genoemde argumenten wat nader bekijken.

1. Emotionele vrouwenpraat?

De enige bron die men kan hebben voor het trekken van conclusies zijn de evangelieverhalen. Daarbuiten zijn geen schriftelijke getuigen uit die tijd overgebleven. Welnu -wat die verhalen ons tonen, is juist dat we helemaal niet met emotie te doen hebben, als het om het feit van de opstanding gaat. De vrouwen waren beslist niet bevangen door de gedachte dat zij een wonder zouden zien. Broodnuchter hadden zij nieuwe specerijen gekocht om verdere zorg aan een lijk te besteden. Bezorgd dachten zij na over de grote moeilijkheid, dat de zware steen voor het graf moesten worden weggewenteld. En toen Maria de Here zag, meende zij met een tuinman te doen te hebben. Als er één was, die zeer wel in staat moet worden geacht hallucinaties van werkelijkheden te onderscheiden, dan toch zeker Maria van Magdala, uit wie door de Here “zeven demonen waren uitgeworpen”.

Maar daarenboven: bij het opsommen van de bewijzen voor de opstanding van Christus, noemt Paulus zijn verschijning aan de vrouwen in het geheel niet! Met andere woorden: de zekerheid van de lichamelijke opstanding van Christus steunt voor de “jonge kerk” in het geheel niet op het getuigenis van vrouwen. Ik bedoel hiermee niets discriminerends over vrouwen te zeggen. Integendeel, juist zij die dit argument gebruiken discrimineren de vrouwen! Ongetwijfeld heeft echter de Heilige

Geest deze list van de duivel voorzien en worden daarom in 1 Korinthe 15:1-9 uitsluitend mannelijke getuigen genoemd.

2. De wens de vader van de gedachte?

Ten eerste blijkt uit alle evangeliën, dat de discipelen er niets van begrepen hebben, toen de Here bij zijn aardse leven over zijn sterven en zijn opstanding sprak. De mogelijkheid van “van tussen de doden uit opstaan” lag geheel buiten hun horizon (zie Markus 9:10).

Ten tweede laten de Emmaüsgangers ons zien, dat zij die mogelijkheid niet kenden, laat staan verwachtten: “Wij hoopten dat hij degene was, die Israël verlossen zou, doch nu ...” (Lukas 24:21). Daarenboven bleek het bericht dat de vrouwen brachten deze Emmaüsgangers alleen maar te vertrouwen: “enige vrouwen uit ons, die vroeg in de morgen bij het graf geweest zijn hebben ons doen ontstellen. En zij vonden zijn lichaam niet en zij kwamen zeggen, dat zij een verschijning van engelen gezien hadden, die zeiden dat hij leeft”. En zelfs het feit, dat “sommigen van hen die bij ons zijn naar het graf gingen en het bevonden zoals de vrouwen gezegd hadden” brengt hen niet verder dan een “maar Hem zagen zij niet” (Luk. 24:22-24).

Er is dus geen sprake van dat er ook maar een spoor van een heimelijke gedachte is geweest aan de mogelijkheid van een lichamelijke opstanding van de Here Jezus uit de doden. Dan toch zou het bericht van de vrouwen niet negatief zijn ontvangen!

Dit gegeven wordt nog onderstreept door het feit, dat als Christus onverwacht in hun midden verschijnt en zij Hem wel te zien krijgen, dit ook alleen negatieve reacties uitlokte:

“Zij werden verschrikt en bevreesd en meenden dat zij een geest zagen”.

Een gedegen bewijs was nodig:

“Waarom zijt gij ontsteld en komen er overwegingen in uw hart op? Ziet mijn handen en mijn voeten, dat ik het zelf ben; betast mij en ziet, want een geest heeft geen vlees en beenderen, zoals gij ziet dat ik heb. En toen hij dit zei, toonde hij hun zijn handen en zijn voeten” (Lukas 24:36-40).

Maar zelfs dat was niet direct overtuigend. Zo onverwacht en zo ongedacht, zo volkomen buiten hun horizon lag de mogelijkheid van een lichamelijke opstanding van de Here Jezus, dat zij de grootste moeite hadden, dit feit te aanvaarden:

“En toen zij het van blijdschap *nog niet konden geloven* en zich verwonderden, zei hij tot hen: Hebt gij hier iets te eten?” (vs. 40, 41).

Eerst nadat Hij voor hun ogen had gegeten werden zij ten volle overtuigd. Althans ... op één na, die niet aanwezig was: Thomas! Deze scepticus weigerde later het verhaal te geloven - ongetwijfeld heeft hij gedacht aan massapsychose en hallucinaties. Hij is sindsdien de wereld ingegaan als “de ongelovige Thomas”. Daarmee is hem onrecht aangedaan. Ook Thomas kwam tot geloof, toen hij een week later in hetzelfde gezelschap aanwezig was en de Here opnieuw aan hen verscheen.

Thomas eiste wetenschappelijk bewijs: “Tenzij ik in zijn handen de tekenen van de (kruisigings-) nagels zie en mijn vinger steek in het teken van de nagels en mijn hand steek in zijn zijde, zal ik geenszins geloven”.

Waarneming, tasten, zien ... daarvoor alleen wilde hij buigen. Welnu - hij kreeg zijn wetenschappelijk bewijs! (zie Johannes 20:24-29) .

... Kortom: Wie beweert, dat bij “de jonge kerk” de wens als de vader van de gedachte aan de lichamelijke opstanding van Jezus heeft gefungeerd, heeft eenvoudig geen been om op te staan!

3. Een “massapsychose”, een “zinsbegoocheling”, een “waanidee”?

Ook deze argumenten raken kant nog wal. Hier zijn de feiten:

- a. De verschijningen van Christus vonden tenminste op zeven verschillende tijdstippen plaats. Zie daarvoor 1 Korinthe 15, Lukas 24 en Johannes 21.

- b. Deze verschijningen betroffen slechts enkele malen grotere gezelschappen, maar ook meermalen individuele en daarop geheel onvoorbereide personen! Het “massa”-effect ontbrak daar totaal.
- c. Alle elementen, om een massa in extase te brengen en om zinsbegoochelingen tevoorschijn te roepen, ontbraken geheel. Geen show, geen schemerige ruimten of felle en wisselende belichtingen, geen opzweepende toespraken, geen vervoerende muziek of zang, geen bezwerende gebaren of speciale kleding of indrukwekkend ritueel, geen al dan niet geschminkte “media” ... kortom: niets in de hele entourage was gericht op het scheppen van zinsbegoochelende toestanden.
- d. Alle mystiek ontbrak. Hardwerkende vissers werden in hun werk gestoord en zagen Jezus voor zich staan.
- e. Thomas ging bij zijn waarneming zuiver “wetenschappelijk” te werk.
- f. De verschijningen vonden niet alleen in besloten kringen plaats. Eén deed zich voor in een zo groot gezelschap - van alleen reeds meer dan 500 mannen! - dat iedere occultist voor een onmogelijke opgave zou hebben gestaan. In zo’n gezelschap zijn er altijd wel een aantal nuchtere mensen met zo’n sterke persoonlijkheid en wil, dat zij niet in een soort hypnotische vervoering zijn te brengen.
- g. Paulus voert naar aanleiding van deze laatste gebeurtenis zelfs een strikt rationeel argument aan: “Van wie de meesten tot nu toe in leven, maar sommigen ook ontslapen zijn”. Daarmee verklaart hij als het ware: “Ga het maar navragen. Je kunt mijn bewering gemakkelijk controleren, onderzoek die zaak maar”. Hij deed dit kennelijk zonder de uitkomst van zo’n onderzoek te duchten! Er was een overvloed van getuigen nog in leven.
- h. Uit de opsomming in 1 Korinthe 15 blijkt, dat sommige genoemden, nl. Simon Petrus (“Kefas”) en Jakobus Hem minstens drie tot vier maal en wel op verschillende tijdstippen en in totaal verschillende situaties hebben gezien.
- i. Het gesprek dat Christus aan de oever van de zee van Tiberias met Petrus voerde, in het bijzijn van de tien andere discipelen, was zo weinig op de emotie en zozeer op het beschaamde geweten van Petrus gericht -en het was van een zo pijnlijke aard voor de oorgetuigen - dat wie hier nog van “massapsychose” durft spreken, zichzelf in zijn ongeloof te kijk zet!

Kortom: voor het bestaan van Homerus hebben we nog niet een fractie van het gedegen bewijsmateriaal, dat de Heilige Schrift ons biedt als het gaat om de historiciteit van de lichamelijke opstanding van de Here Jezus Christus. Wie deze opstanding voor “niet historisch”, “niet werkelijk gebeurd” verklaart, heeft eenvoudig geen grond onder de voeten.

De theologen, die zulke mensen als “waarde collegae” in het theologisch bedrijf aanspreken of betitelen, degraderen daarmee op welhaast clowneske wijze de waarde van de theologie. Een arts noemt een kwakzalver toch ook geen collega. Alle boeken van zgn. “theologen” die de opstanding van Jezus uit de doden niet erkennen, kan men gevoegelijk als geestelijke kwakzalverlectuur in de prullenmand laten verdwijnen. We hebben wel beter te doen, dan ons in hun fabels te verdiepen. Het bestaansrecht van de christelijke kerk is met de opstanding van Jezus van Nazareth in het geding. De door de modernisten verkondigde stelling, dat het wezen van het christendom neerkomt op de inhoud van de twee geboden betreffende de liefde tot God en tot de naaste is een pertinente onwaarheid.

Die geboden zijn reeds ca. 15 eeuwen vóór Christus door Mozes op volmaakte wijze onder woorden gebracht. Zij behoren tot het wezen van het Jodendom. Het wezen van het christendom ligt in de consequenties en de resultaten van deze vijf feiten:

- a. De bovennatuurlijke geboorte van Jezus van Nazareth uit de maagd Maria, als “God geopenbaard in het vlees”.
- b. Het verzoenend lijden en sterven van Jezus op Golgotha’s kruis, tot uitdelging van de zonde en de zonden van allen die in Hem geloven of hebben geloofd.
- c. Zijn lichamelijke opstanding uit de doden tot rechtvaardigmaking van ieder die in Hem gelooft.

- d. Zijn lichamelijke hemelvaart na zijn opstanding.
- e. De vervulling van de door Hem vóór zijn sterven aangekondigde belofte: nl. de uitstorting van de Heilige Geest op de pinksterdag, beschreven in Handelingen 2.

Loochening van deze feiten betekent prijsgeven van het christendom en terugkeer tot Jodendom, Islam of de ijdele filosofieën van het heidendom. Wie ze loochent, is eenvoudig geen christen - welke deugden hij overigens “in het horizontale vlak” ook mag hebben, en hoe waarderend hij ook over Jezus mag spreken.

Christus heeft “leven en onvergankelijkheid aan het licht gebracht” (2 Timotheüs 1:10). De consequenties daarvan worden ons in de brieven van het nieuwe testament en in het boek “de Openbaring” uitvoerig onthuld. Het zijn er bijzonder veel en ze zijn vaak bijzonder vérstrekkend. Voor drie van deze consequenties wil ik hier graag enige aandacht vragen.

III. DRIE CONSEQUENTIES VAN DE OPSTANDING

1. Met betrekking tot de zekerheid van de gelovigen

Wie Jezus Christus als Here en Heiland heeft aangenomen (Johannes 1:12), mag het Petrus nazeggen: “Hij zelf heeft in zijn lichaam onze zonden gedragen op het hout” (1 Petrus 2:24). Op het kruis droeg Christus dus mijn zonden en beledde ze voor God, alsof ze in zijn eigen lichamelijk bestaan gebeurd waren! Mijn zonden rustten daar op Hem, ja, ze waren “in zijn lichaam”.

Daarna werd dit lichaam begraven en vervolgens werd het door God van tussen de doden uit opgewekt en veertig dagen later voer de Here in dit lichaam, dus als een lichamelijk mens, op naar de hemel - om zich “te zetten aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge”. Nu - één ding is zeker zonneklaar! Als mijn zonden, die op het kruis in zijn lichaam waren, voor God nog zouden bestaan, zou Christus daardoor dus nog verontreinigd zijn en zou God Hem niet hebben kunnen opwekken en Hem laten zitten aan zijn rechterhand (zie o.a. Efeze 1:20; Hebreëen 1:3 en 8:1, 10:12 etc.).

De opwekking van Jezus Christus uit de doden levert mij dus het onomstotelijke bewijs, dat al mijn zonden voor God zijn uitgedelgd. Vandaar dan ook dat Romeinen 4:25 zegt: “Christus is overgegeven om onze zonden en opgewekt tot onze rechtvaardigmaking”. Ik ben gerechtvaardigd voor God, van elke beschuldiging!

2. Met betrekking tot het oordeel

a. God verlost ten koste van Zichzelf

De satan, en in navolging van hem ook de mens, hebben Gods unieke positie aangevochten. Het streven om “als God te zijn” (zie Jesaja 14:13-14 en Genesis 3:5) hield de beschuldiging in, dat God Zich ten onrechte een unieke positie als de enige Onafhankelijke, de Alleen-wijze en de Almachtige toeigende. En daarmee werd God dus in het morele vlak aangevallen! De vraag: “Waarom heeft God Satan niet direct geoordeeld?” kan daarom als volgt beantwoord worden.

Natuurlijk had God zijn almacht kunnen tonen in een directe uitoefening van zijn oordeel over Satan. Maar het gebruik van macht zou de morele beschuldiging niet teniet gedaan hebben. Die zou tot in eeuwigheid zijn blijven liggen. En daarmee zou die in feite bevestigd zijn! Morele beschuldigingen moeten in het morele vlak weerlegd worden. Welnu - dat is op Goddelijke en dus onnavolgbare wijze gebeurd. Wilden schepselen zichzelf verhogen? De Allerhoogste zou Zichzelf vernederen! “Ongetwijfeld, de verborgenheid van de godsvrucht is groot: God is geopenbaard in het vlees” (1 Timotheüs 3:16). “Want die gezindheid zij in u, die ook in Christus Jezus was, die in de gestaltenis van God zijnde, het geen roof geacht heeft God gelijk te zijn, maar heeft zichzelf ontleidigd en heeft de gestalte van een slaaf aangenomen en is de mensen gelijk geworden. En uiterlijk een mens bevonden, heeft Hij zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood van het kruis” (Filippi 2:5-8).

Reeds in de “vleeswording” van God de Zoon, leverde God een duidelijk bewijs van zijn liefde tot zijn vijanden: “God was in Christus de wereld met zichzelf verzoenende, door hun overtredingen hun niet toe te rekenen ...” (2 Korinthe 5:19)! Maar toen daarbij eerst recht bleek, hoe boos de we

reld was en Gods ter verzoening uitgestoken hand met een gebalde vuist werd beantwoord (“Weg van de aarde met zo iemand”, “Wij willen hem niet, kruisig hem!”) ging Hij nog verder! Paulus kon schrijven: “God bevestigt zijn liefde tot ons hierin, dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren” (Romeinen 5:8). Op het kruis ging Christus in het oordeel voor zijn vijanden! Daarmee deed God Zelf alles wat nodig was tot redding van zijn vijanden. En dit alles deed God, zonder ook maar één van zijn Goddelijke attributen prijs te geven. Moest Hij voor de redding van zijn vijanden de dienst aanvaarden van een schepsel - zelfs al zou dat de aartsengel Michaël geweest zijn, zoals de Jehovah’s getuigen beweren - dan zou Hij daarmee getoond hebben afhankelijk te zijn van anderen, om Zichzelf te rechtvaardigen van Satans en Adams beschuldiging! En daarmee zou die beschuldiging dan toch voor juist hebben kunnen doorgaan - dan was Hij niet de Absolute, de Allerhoogste en de Onafhankelijke die Hij claimde te zijn. Dan zou Hij Zichzelf verloochend hebben!

God echter heeft het zondeprobleem geheel buiten enig schepsel om, ten koste van Zichzelf, opgelost, en wel zo, dat Hij Zich tegelijkertijd over de mens, de zondaar, in liefde kon ontfermen. (Zie in dit verband Handelingen 20:28b, waar de grondtekst letterlijk zegt: “door het bloed van zijn eigen (Zoon)”).

b. Opgewekt om te oordelen

Gods rechtvaardigheid gaat nu zelfs zover, dat Hij de uitoefening van het oordeel in handen van een Mens heeft gelegd. Het is de uit de doden opgewekte Mens Christus Jezus aan wie het komende oordeel is toevertrouwd.

Hij is God de Zoon en tegelijkertijd de “Mensenzoon”. En niet als “God de Zoon”, maar als de “Mensenzoon” zal Hij dat oordeel uitoefenen. Hij was de Schepper van alle dingen (Johannes 1:1-3; Kolosse 1:15-17 en Hebreëën 1:1-3), maar Hij werd als aan het schepsel gelijk. Als waarachtig Mens leefde Hij op aarde en beantwoordde in alles aan Gods rechtvaardige eisen. “In Hem is geen zonde” (1 Johannes 3:5). “Hij heeft geen zonde gekend” (2 Korinthe 5:21), en “Hij heeft geen zonde gedaan” (1 Petrus 2:22).

Alle facetten van het leven in een mensenwereld die moreel gevallen is en in een schepping die zucht onder de vloek van de zondeval, heeft Hij als Mens leren kennen. Vermoeidheid, honger, de verleiding van Satan, haat, verguizing, moordaanslagen, verraad, verloochening, ontzagwekkend lichamelijk en zielelijden, enz. enz. - alles was zijn deel in dit leven.

Niet als God de Zoon, maar in zijn hoedanigheid als Mensenzoon, ja als “Lam van God” zal Hij het oordeel uitoefenen. De eerste grote aankondiger van het komende oordeel in het nieuwe testament, Johannes de dooper, heeft Hem als zodanig reeds aangewezen. Als “het Lam van God” zal Jezus Christus in de toekomst “de zonde van de wereld wegnemen”. Als de apostel Johannes in de hemel op het woord van de engel omkijkt om Hem te zien, die “waardig is het boek te openen” en de oordelende raadsbesluiten van God uit te voeren, ziet hij “een Lam” (Openbaring 5:6). Letterlijk staat er in het Grieks: “lammetje” - daarbij moet men weten, dat in die taal en in de toenmalige cultuur het verkleinwoord een denigrerende functie had. “Lammetje” is daar minderwaardig aan “Lam”. Het is de “verachte”, “de door God geslagene en verdrukte” uit Jesaja 53:3 en 4, die komen zal om te oordelen! Zo zegt dan ook Handelingen 17:30-31: “God dan verkondigt de mensen, dat zij zich allen overal moeten bekeren, omdat Hij een dag bepaald heeft, waarop Hij het aardrijk in gerechtigheid zal oordelen, door een man die Hij daartoe bestemd heeft”. Elke dag die verstrijkt, voordat deze Man op het toneel verschijnt, is een onverdiende genade!

Heeft u die gouden gelegenheid tot redding al aangegrepen?

3. Met betrekking tot onze lichamelijke behoudenis

a. De opstanding gegarandeerd

De “complete mens” is een samenstel van “geest, ziel en lichaam” (1 Thessalonika 5:23). Weliswaar leert de bijbel dat ons “ik” blijft voortbestaan, nadat de dood scheiding heeft gemaakt tussen lichaam en ziel - maar toch is de dan intredende toestand onnatuurlijk en onvolmaakt. De verlossing die de Here Jezus voor ons op het kruis wilde tot stand brengen, beoogt ons gehele mens-zijn. Zij omvat uiteindelijk de verlossing van ons lichaam. De lichamelijke opstanding van de Here Jezus is

de garantie voor de opwekking van het lichaam, niet alleen van gelovigen, maar ook van de ongelovigen. “Want waar de dood door een mens (Adam) is, is ook de opstanding van de doden door een mens” (1 Korinthe 15:21). “Voorwaar, voorwaar, ik zeg u ... er komt een uur, dat allen die in de graven zijn, zijn stem zullen horen, en zullen uitgaan: zij die het goede gedaan hebben tot de opstanding ten leven, en zij die het kwade gedaan hebben tot de opstanding ten oordeel” (Johannes 5:25-29).

En tot de gelovigen wordt gezegd: “En als de Geest van Hem, die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, dan zal Hij, die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken wegens zijn Geest, die in u woont” (Romeinen 8:11).

b. “Behouden geworden in hoop”

Romeinen 8:24 verzekert ons, dat wij “behouden zijn in hoop”. Maar we moeten deze tekst niet misverstaan. Uitdrukkelijk stelt dit vers dat we behouden zijn. Ónze behoudenis is zeker - maar ze is nog niet compleet. Om zo te spreken: je kunt aan iemands neus niet zien, dat hij behouden is. Ook de trouwste gelovigen ondervinden de gevolgen van de “afbraak” van “de aardse tabernakel” en moeten bijvoorbeeld wegens toenemende bijziendheid een bril gaan dragen. Ons aardse, stoffelijke lichaam deelt op dit moment nog niet in de volle resultaten van de verlossing. Daarom zijn we behouden geworden in hoop. We verwachten nl. ook nog de verlossing van ons lichaam. Let wel - er staat niet “van het lichaam verlost te worden”, maar “de verlossing van het lichaam”. Daarmee wordt bedoeld dat ook ons lichaam verlost zal worden van de gevolgen van de zondeval. In de opstandingsdag die komen zal, zullen de lichamen van de op dat moment nog levende gelovigen “in een punt van de tijd” “veranderd worden”. Die sterfelijke lichamen zullen “onsterfelijkheid aandoen”. En zelfs nog voorafgaande aan dat ogenblik zullen eerst de in Christus gestorven gelovigen worden opgewekt. Hun lichaam, dat “vergankelijke”, zal “onvergankelijkheid” aandoen. En samen met hen zullen wij allen als complete mensen “de Here tegemoet gevoerd worden in de lucht”.

Vergelijkt u 1 Korinthe 15:51-54 met 1 Thessalonika 4:15-18 en Filippi 3:20-21.

De woorden in de laatste Schriftplaats duiden ook de aard van dit nieuwe lichaam aan: “tot gelijkvormigheid aan het lichaam van zijn heerlijkheid”.

Daaraan wijd ik nog het volgende gedeelte.

IV. DE AARD VAN HET OPSTANDINGSLICHAAM

1. Niet “astraal”, maar materieel, stoffelijk

AL direct bij haar ontstaan stond de christelijke kerk bloot aan de invloeden van de uit het heidendom en uit het afgedwaalde jodendom afkomstige mystiek.

Vooraf de geschriften van Johannes, maar ook die van Paulus, bevatten allerlei argumenten tegen de beweringen van de vaak zeer “vrome” mystici. Vanuit de occulte wereld en het mystieke denken komt ook het begrip “astraal” lichaam. Dit zou een soort “etherisch” lichaam zijn, dat tegelijk met het aardse lichaam wordt geboren en tot de hogere, de sterrenwereld behoort - vandaar de naam “astraal”, afgeleid van het woord “aster” - ster. Bij het sterven zou het astrale lichaam, dat geacht wordt het aardse lichaam geheel te doordringen, blijven voortbestaan. Zo’n astraal lichaam zou dan door de discipelen zijn gezien. Een beslist onjuiste gedachte.

Ten eerste ging het bij de opstanding van de Here niet om een ijl, uit onaardse werkelijkheden of gassen opgebouwd lichaam, maar om een zaak van “vlees en benen”, die zonder meer getast kon worden. Het lichaam bleek geschikt tot het opnemen van normaal voedsel. De discipelen meenden inderdaad dat zij een “gematerialiseerde geest”, een spook aanschouwden. De Here echter zei tot hen: “Betast mij en ziet, want een geest heeft geen vlees en benen, zoals gij ziet dat ik heb” (Lukas 24:36-39).

Het staat dus buiten elke twijfel, dat het bij het opstandingslichaam gaat om een werkelijk materieel lichaam en niet om een ijle gedaante.

2. Het is een genezen lichaam

De Here spreekt niet over “de wonden”, maar over “de tekenen” in zijn handen en in zijn zijde. Om redenen die wel geen nadere verklaring zullen behoeven, heeft God gewild, dat de herinnering aan het kruislijden ook na zijn opstanding in het lichaam van de Here Jezus bewaard bleef. Echter niet als “wonden”, maar als (lid)tekenen. Het was een genezen lichaam! Welnu, die God die het lichaam van de Here Jezus heeft opgewekt, zal “ook uw sterfelijke lichamen levend maken wegens zijn Geest, die in u woont” (Romeinen 8:11). Let er op, dat er staat “uw sterfelijke lichamen” - het gaat dus niet om een of ander astraal lichaam. Alle misverstand is hier uitgesloten.

3. Een verheerlijkt lichaam

a. Het lichaam van zijn heerlijkheid

Het lichaam waarin de Here Jezus aan de discipelen verscheen, was wel een opstandingslichaam en niet langer onderworpen aan alle wetten van de tegenwoordige schepping, maar het was nog niet verheerlijkt. Wel kon de Here zich binnen gesloten kamers begeven zonder door deuren of muren gehinderd te worden. De beperkingen die het “ruimte-tijd-materie-systeem”, waarin wij leven, aan onze bestaanstoestand oplegt, bestonden in meerdere opzichten niet voor zijn lichamelijke bestaanstoestand. Maar zijn verschijning was nog niet dezelfde als die, welke gezien werd op de berg van de verheerlijking (Mattheüs 17:1-8; Markus 9:1-8; Lukas 9:28-36). Als de Schrift zelf het ons niet verzekerde, zouden we het niet wagen het te veronderstellen - maar er staat geschreven: “die het lichaam van onze vernedering veranderen zal tot gelijkvormigheid aan het lichaam van zijn heerlijkheid, overeenkomstig de werking van de macht, waarmee Hij in staat is ook alle dingen aan zich te onderwerpen” (Filippi 3:21). En: “Wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen zijn, want wij zullen Hem zien zoals Hij is” (1 Johannes 3:2).

En: “Hij zal komen om op die dag verheerlijkt te worden in zijn heiligen en bewonderd te worden in allen die geloofd hebben” (1 Thessalonika 1:10).

b. De verheerlijking op de berg een “voorproef”

Petrus betuigt ons, dat de verheerlijking op de berg een voorproef, bewijs en illustratie was van de wederkomst van Jezus Christus in heerlijkheid. Welnu - dan zal Hij verschijnen “met al zijn heiligen”, dus niet alleen met de heilige engelen, maar ook met alle verlostten. Deze verlostten zullen vóór zijn verschijning in deze wereld, eerst “Hem tegemoet gevoerd worden in de lucht” (zie hiervoor o.a. 1 Thess. 3:13; 4:13-18; 2 Thess. 1:10 en 2 Petr. 1:16-19).

Welnu - de Heiland werd gezien met twee personen in zijn gezelschap. Wie verwacht zou hebben, dat dit Abraham en David zouden zijn (zie bijv. Matth. 1:1) kwam bedrogen uit! Waarom waren het nu juist Mozes en Elia? Mozes is gestorven en begraven, en God heeft gewaakt over zijn lichaam (zie Deut. 34:5-6 en Judas vers 9). Elia daarentegen is nimmer gestorven, maar rechtstreeks vanuit dit leven naar de hemel gevaren! Deze twee heiligen representeren dus heel duidelijk de twee groepen, die ons in 1 Thess. 4:16, 17 worden genoemd, nl. de in Christus ontslapen gelovigen én allen die als gelovigen op aarde leven op het moment, dat de verlostten “de Here tegemoet gevoerd worden in de lucht”.

Hoe werden nu Mozes en Elia gezien? “En zie, twee mannen spraken met Hem, het waren Mozes en Elia; dezen verschenen in heerlijkheid en spraken over zijn uitgang die Hij zou volbrengen te Jeruzalem” (Lukas 9:31).

Petrus verzekert ons dat hij op de berg van de verheerlijking “ooggetuige” is geweest van de majesteit, die gezien zal worden bij de verschijning van de Here Jezus in zijn wederkomst. Tot die majesteit behoort dus ook, dat de gelovigen met Hem “in heerlijkheid verschijnen!” Dus o.a. met verheerlijkte lichamen.

4. Een “geestelijk lichaam”

a. Wat betekent dat?

Zij die de opstanding van het lichaam verwerpen - zoals o.a. de Jehovah's getuigen doen - beroepen zich graag op 1 Korinthe 15:44: “Er wordt gezaaid een natuurlijk lichaam, er wordt opgewekt een geestelijk lichaam”. De uitdrukking “geestelijk lichaam” wordt dan uit de samenhang genomen, en

misbruikt om te bewijzen, dat het “dus” (!) niet om een stoffelijk lichaam gaat. Op een kunstmatige manier wordt hier dan een tegenstelling gesuggereerd, die in de hele tekst niet te vinden is, nl. alsof het zou gaan om het contrast “stoffelijk” - “geestelijk”.

Maar om dat contrast gaat het helemaal niet! Hier staan twee andere begrippen tegenover elkaar: “natuurlijk” - “geestelijk”. En in beide gevallen gaat het om een “lichaam”. De grondtekst bedient zich hier van een zó kernachtig beknopte manier van uitdrukken, dat deze in het Nederlands in feite niet met een enkel woord is weer te geven. Het oorspronkelijke woord dat door “natuurlijk” is vertaald, is letterlijk het best weer te geven door “zielig” of “ziellijk” - maar het eerste begrip heeft in onze taal een heel andere, meelijwekkende gevoelswaarde en het tweede begrip of woord bestaat in het Nederlands niet! De werkelijke tegenstelling in de grondtekst is die tussen “ziel” en “geest”, tussen het “animale” en het “geestelijke”. Ons tegenwoordige “natuurlijke” lichaam bezit een animaal leven, het is “bezielde” materie. Ons lichaam is er een, dat door de ziel leven heeft en dus door de ziel geregeerd wordt.

b. Daarom “psychosomatische” verschijnselen in dit aardse lichaam

Er zijn in ons “natuurlijk lichaam” of “zielelichaam” kwalen, ziekten, die we als gelovigen niet zouden behoeven te hebben, omdat ze uit een ongezonde zieletoestand voortkomen. Dat geldt natuurlijk niet van elke kwaal - bijziendheid bijv. behoeft niets met onze zieletoestand of ons humeur van doen te hebben!

Maar er bestaat een zeker direct verband tussen onze gemoedsgesteldheid, dus onze ziel, en het functioneren van ons lichaam. Zweten bij angst is er een heel bekend voorbeeld van. Elke arts weet van de samenhang tussen lichaam en ziel in dit opzicht en kent een reeks “psychosomatische” (“zielslichamelijke”) ziekten. Ook de bijbel weet er van en sprak reeds ca. 3000 jaar geleden over deze samenhang, zoals bijv. in Spreuken 3:8; 12:4; 14:30; 15:30; 16:24, etc.

Er bestaat een bepaalde vorm van epilepsie, die te wijten is aan het feit, dat het de patiënt in de kinderjaren ontbroken heeft aan liefderijke zorg en aandacht. Natuurlijk kan men zo’n patiënt uitvoerig inlichten over de oorsprong en de vermoedelijke aard van zijn kwaal. Zijn geest zal dit mogelijk uitstekend kunnen volgen en begrijpen. Maar toch is daarmee de kwaal dan nog niet verholpen en op slag verdwenen. Zijn geest is wel gewillig, maar die geest heeft geen directe zeggenschap over zijn lichaam - om de eenvoudige reden dat dit een “zielelichaam” en niet een “geesteslichaam” is. Zijn geest heeft geen direct gezag over zijn lichamelijke welbevinden. Zo’n patiënt moet dit gegeven eerst “emotioneel”, d.w.z. in zijn ziel verwerken. Vervolgens moet hij er toe komen bij zichzelf zeer bewust het egocentrische in zijn denken en gevoelen te veroordelen. Hij zal zich er voortdurend in moeten oefenen om te leren aandacht te hebben voor anderen. Juist daardoor zal er een kring van mensen om hem heen ontstaan waarin hij waardering en liefde zal ondervinden. En naarmate hij zo meer bevrediging en rust vindt in zijn bestaan, zullen ook de epileptische aanvallen in aantal of in hevigheid afnemen. Ik ken iemand, die aan deze vorm van epilepsie leed en zich tot God bekeerde en de Here Jezus aannam. De innerlijke vrede en de blijdschap van het geloof, die daarvan het gevolg waren, brachten o.a. met zich mee, dat de aanvallen - die zich vroeger welhaast om de veertien dagen voordeden - nu nog slechts sporadisch voorkomen. Dit laatste nl. alleen dan, wanneer er zich bijzondere spanningen voordoen, zoals examens e.d.

Hiermee werd het bijbelwoord bevestigd: “De godsvrucht is nuttig voor alle dingen, daar zij de belofte heeft van het tegenwoordige en het toekomstige leven”.

Maar deze gang van zaken illustreert tevens, dat het tegenwoordige lichaam een “zielelichaam” is. Onze geest heeft er geen directe zeggenschap over.

c. Een “pneuma-somatisch” bestaan

In 1 Korinthe 15:44 staat in de grondtekst het woord “lichaam” vóór de woorden “natuurlijk” (in de zin van “door de ziel levend”) en “geestelijk” (in de zin van “door de geest levend”). Daarmee wordt de nadruk gelegd op het feit dat het om een werkelijk lichaam gaat. Maar dan wel om een lichaam, dat een andere vorm van leven bezit dan het tegenwoordige. Het zal rechtstreeks onder het gezag van mijn geest staan, zoals het nu rechtstreeks onder het gezag van mijn ziel staat. Een enkel voorbeeld moge dit verduidelijken:

In mijn geest kan ik mij in een oogwenk verplaatsen naar bijv. het vrijheidsbeeld in New York en mijzelf door de geweldige uitgestrekte arm van dat beeld, hoog boven de haven van die stad zien trappenklimmen. Maar mijn lichaam is beslist niet in staat in de tegenwoordige situatie en toestand, die snelle reis van de geest te volgen! Ik heb nl. een “zielelichaam”. Mijn bestaan wordt geregeerd door prikkels, die door mijn ziel als lust of als pijn worden ervaren. Daarenboven ben ik in het “ruimte-tijd-materiesysteem” waarin ik ben geplaatst, aan de daarin geldende wetmatigheden gebonden. Elke poging om die wetmatigheden te doorbreken loopt op een fiasco uit.

Maar met het materiële, dus stoffelijke opstandingslichaam zal dat anders zijn. Het zal andere wetmatigheden en ordeningen kernen. Een geheel gesloten vertrek was voor de Here Jezus geen beletsel om toch, zonder iets te forceren, lichamelijk en tastbaar bij de discipelen binnen te komen (Johannes 20). Dat lichaam kan zich bewegen waarheen de geest wil gaan, zonder daarin door de ziel gehinderd te worden. Het kan zich binnen zowel als buiten dit “ruimte-tijd-materie-systeem” bewegen. Blijkens Handelingen 1 en Lukas 24 en 1 Thessalonika 4 is dat lichaam ontheven aan de zwaartekracht en aan de noodzaak van een aardse atmosferische toestand. Dit laatste houdt o.a. in, dat ook een eventuele vloeistofcirculatie in dit lichaam niet langer aan aardse-atmosferische toestanden gebonden moet zijn. Dat is echter met “bloed” zeer duidelijk wel het geval. De samenstelling ervan is o.a. gericht op het opnemen van zuurstof uit - en het afstaan van koolzuur aan de aardse atmosfeer. Die functie is voor het opstandingslichaam niet langer nodig. Anders zou een lichamelijke “ruimtevaart”, zoals beschreven in Lukas 24, Handelingen 1 en 1 Thessalonika 4 voor dat lichaam tot de onmogelijkheden behoren!

Ik pretendeer niet iets zinnigste kunnen onthullen over de werkelijke samenstelling van de materie van dat nieuwe lichaam. Zolang we zelfs bij het meest geraffineerde atoomonderzoek, bij het spreken over de ons bekende materie, ons steeds meer in abstracte begrippen en getallen moeten verliezen, doen we goed ons maar niets aan te matigen! We kunnen makkelijker vertellen hoe het niet meer zal zijn, dan hoe het wel zal zijn!

d. Ontheven aan het verval

Het tegenwoordige universum en ook ons tegenwoordige lichamelijke bestaan, dus ons “zielelichaam”, is onderworpen aan een algemeen geldend principe.

In de wetenschap noemen we dat het “entropie-beginsel”. Dat komt hier op neer, dat in de hele natuur ieder proces, elke verandering, uiteindelijk resulteert in een toenemende mate van wanorde. Het heelal is als het ware een opgewonden klok, die afloopt. Ook in ons lichaam is dat het geval. Reeds vóór onze geboorte zet dit afbraakproces in. In het vruchtwater treffen we de afgestorven huidcellen van het embryo aan. De bijbel zegt, dat ons lichaam “sterfelijk” en “vergankelijk” is. Het kan in zijn huidige samenstelling niet eindelijk en onveranderlijk blijven voortbestaan. Maar het opstandingslichaam zal aan deze wet van verval ontheven zijn.

We lezen dat “dit sterfelijke onsterfelijke” en dit “vergankelijke onvergankelijkheid” zal aandoen, en dat onze sterfelijke lichamen zullen veranderd worden tot gelijkvormigheid aan het lichaam van de heerlijkheid van de Here Jezus (1 Korinthe 15:53 en Filippi 3:21).

5. Maar “vlees en bloed zullen het koninkrijk Gods niet beërven”, hoe zit dat?

a. De uitdrukking “vlees en bloed”

Deze tekst wordt vaak misbruikt door hen, die de lichamelijke opstanding willen loochenen. Ook hier echter geldt, dat “geen profetie van de Schrift een eigen uitlegging toelaat” (2 Petrus 1:20). maar dat we er mee moeten rekenen, dat de hele Schrift staat onder de redactie van één grote auteur, de Heilige Geest. Willen we dus weten, wat met de uitdrukking “vlees en bloed” bedoeld wordt, dan zullen we “Schrift met Schrift moeten vergelijken”.

Volgens de meest gezaghebbende handschriften komen we in de Schrift tweemaal de uitdrukking “vlees en bloed” tegen, en tweemaal de uitdrukking “bloed en vlees”. Dit zijn de teksten:

“Maar dit zeg ik, broeders, dat vlees en bloed het koninkrijk Gods niet kunnen beërven, en de vergankelijkheid beërft de onvergankelijkheid niet” (1 Korinthe 15:50).

“Maar toen het God ... behaagde, zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Hem onder de volken zou verkondigen, ging ik terstond niet te rade met vlees en bloed ...” (Galaten 1:15, 16).

“Want onze strijd is niet tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van deze duisternis, tegen de geestelijke machten van de boosheid in de hemelse gewesten” (Efeze 6:12).

“Daar nu de kinderen aan bloed en vlees deel hebben, heeft ook Hij (d.i. Christus) op gelijke wijze daaraan deel genomen, opdat Hij door de dood teniet zou doen hem, die de macht over de dood had, dat is de duivel ...” (Hebreeën 2:14).

b. Een complete, een “gesloten”, uitdrukking

Vlees en bloed zijn twee begrippen, die men afzonderlijk kan beschouwen. We vinden deze woorden op allerlei plaatsen in de Schrift geheel afzonderlijk genoemd.

Wanneer ze dus niet gescheiden, maar in één adem met elkaar verbonden genoemd worden, is dat iets bijzonders. Zoals gezegd - dat komt maar vier maal in het hele nieuwe testament voor! Zorgvuldige lezing van deze vier Schriftplaatsen leert daarbij het volgende:

- Uit Galaten 1 blijkt, dat het bij “vlees en bloed” niet gaat om twee partijen. Paulus bedoelt daar niet te zeggen, dat hij er vanaf zag om te gaan spreken met een groep vleeselijke mensen, en dat hij er óók van afzag om te gaan spreken met een groep “bloedige” mensen! Nee - “vlees en bloed” is daar één gesloten uitdrukking, en presenteert ons - hoewel opgebouwd uit drie woorden - één enkel begrip. “Vlees en bloed” is de mens in zijn huidige, zwakke, onvolkomen levenstoestand.
- Daaruit volgt dus dat Paulus in 1 Korinthe 15 niet zegt: Broeders, vlees zal het koninkrijk Gods niet beërven en bloed zal het koninkrijk Gods ook niet beërven. Dat is de uitleg, waartoe de Jehovah's getuigen en alle anderen, die deze tekst misbruiken om de opstanding van het lichaam te loochenen, ons willen dwingen. Maar dat staat er nu juist niet! “Vlees en bloed” - dit samenstel, dat de tegenwoordige mens in het tegenwoordige lichaam kenmerkt, kunnen het koninkrijk Gods niet beërven. Dat is het punt. Want deze combinatie van vlees en bloed is aan de wet van het verval onderworpen. Daarom volgt er ook op: “de vergankelijkheid beërft de onvergankelijkheid niet”.
- Dit wordt onderstreept door het gebruik van deze uitdrukking in Efeze 6:12. Het gaat daar niet om een strijd tegen mensen, maar tegen geesten. Ook daar kunnen we niet lezen: “Onze strijd is niet tegen personen in het bloed en ook niet tegen personen in het vlees”. Dat zou nonsens zijn. “Niet tegen bloed en vlees” bedoelt daar: niet tegen mensen, die een lichaam hebben dat uit bloed en vlees bestaat. Dat de volgorde hier wordt omgedraaid, en eerst het bloed wordt genoemd, is heel logisch. Wie tegen mensen wil oorlog voeren, moet - juist als David! - bloed vergieten, dan houdt hun bestaan in het vlees op en zijn ze verslagen. De strijd waarover Paulus schrijft is echter niet met een stalen zwaard te voeren! Het gaat niet om een strijd tegen sterfelijke mensen. Wie door middel van bloed leeft, is sterfelijk. Het verliezen van het bloed betekent het lichamelijke einde.
- Ook Hebreeën 2 leert dezelfde les. Ook daar is “bloed en vlees” een gesloten uitdrukking, en wordt niet bedoeld, dat de Here Jezus twee afzonderlijke bestaanswijzen heeft aangenomen, één in het bloed en één in het vlees. Dat zal ieder duidelijk zijn. “Bloed en vlees” duidt op de bestaanswijze die de Here aannam.

c. De uitdrukking duidt een bestaanswijze aan

Dat in Hebreeën 2:14 het bloed volgens de beste handschriften eerst genoemd wordt, is bijzonder zinvol. God de Zoon werd Mens, om te kunnen sterven! Om “door de dood te niet te doen hem, die de macht over de dood had, dat is de duivel”. Zoals David Goliath het hoofd afsloeg met zijn eigen zwaard, zo zou de Here Jezus de duivel te niet doen. Daartoe was echter niet de verovering van een zwaard, maar de “verovering” van de dood nodig. Christus kan nu zeggen: “Ik heb de sleutels van de dood en de hades (het dodenrijk)” (Openb. 1:18).

Wat 1 Korinthe 15:50 dus zegt is niet dat “vlees het koninkrijk Gods niet kan beëerven” - (dat zou in strijd zijn met Lukas 24:39 en 51. De “Koning” zelf heeft “vlees en beenderen”!) - maar dat “vlees en bloed”, (dus de tegenwoordige menselijke bestaanswijze in het aardse lichaam), dat rijk niet beëerven zullen.

Over de bijzondere functie van ons bloed ten aanzien van de zuurstofhuishouding in ons lichaam, sprak ik reeds onder punt 4c. Daaraan kan nog worden toegevoegd, dat er nog een andere functie van het bloed is, waaraan in het opstandingslichaam vrij zeker geen behoefte zal bestaan - nl. het transporteren van bouwstoffen naar die plaatsen in het lichaam, waar door afsterven of door verwondingen cellen zijn weggevallen en door nieuwe vervangen moeten worden. In een “onverderfelijk” en “onsterfelijk” lichaam (zie 1 Korinthe 15:54) zal vrij zeker ook geen sprake meer zijn van afstervende cellen. Ook de witte bloedlichaampjes, die als soldaten de vreemde indringers - bacteriën en virussen - in ons lichaam bestrijden, zullen in een onvergankelijk lichaam niet nodig zijn.

Geen wonder dan ook, dat 1 Korinthe 15:50 ons zegt dat wij in onze tegenwoordige bestaanswijze, d.w.z. in ons bestaan door “vlees en bloed” het koninkrijk Gods niet zullen beëerven.

d. Het getuigenis van Job

In het boek Job vinden we een uitdrukking die het bovenstaande uitdrukkelijk bevestigt: “En (wat mij (betreft): Ik weet dat mijn verlosser leeft en (als) de laatste zal Hij op de aarde staan. En nadat mijn huid aldus verwoest is zal ik toch vanuit mijn vlees God aanschouwen”. (Zo letterlijk mogelijke vertaling van J. N. Darby, die ook bereid is het laatste zinsdeel weer te geven als: “toch van uit mijn vlees zal ik God aanschouwén”). Alle gezaghebbende Hebraïci zijn het er over eens, dat de woorden “vanuit” hier niet betekenen “buiten”, “los van”, maar juist “zijnde in mijn vlees”, “van uit” een leven in het vlees. De tekst vervolgt dan ook: “Die ik zelf zien zal en mijn (eigen) ogen zullen zien en niet een vreemde” (Job 19:25, 26).

e. Het getuigenis van Jesaja

“Herleven zullen uw doden - ook mijn lijk - opstaan zullen zij”. Uitdrukkelijk spreekt Jesaja hier van zijn straks gestorven lichaam, dat daarna zal herleven (Jesaja 26:19). Ook het oude testament leert dus uitdrukkelijk de “opstanding van het vlees”, of “de opstanding van het lichaam”. Maar wel is uit het nieuwe testament duidelijk, dat dit “vlees” een andere bestaanswijze zal kennen dan de tegenwoordige.

TENSLOTTE

De leer van de opstanding van het lichaam is uniek!

Onder alle wereldgodsdiensten wordt ze alleen bij Israël en in het christendom gevonden. Voor zover Islamieten haar belijden, dient men te bedenken, dat de Islam een verbasterde vorm van Jodendom en christendom is, en eerst zes eeuwen na Christus is ontstaan. (Voor een groot deel zelfs als een reactie op de totaal vervallen toestand van de christelijke kerk).

In heel de volkerenwereld is er geen godsdienst te vinden, waarin de gedachte van de opstanding van het lichaam voorkomt. We vinden die gedachte alleen in de openbaringsgodsdienst van Israël en van het christendom.

De leer van de opstanding van het lichaam is fundamenteel! Loochening - of “van niet doorslaggevend belang” verklaren - van de opstanding van het lichaam vindt zijn oorsprong in:

1. Intellectualistische hoogmoed, die aan de menselijke rede meer gezag wil toekennen, dan aan Gods Woord, de bijbel.
2. Een kwaad geweten, dat de gedachte aan opstanding en oordeel niet kan verdragen.
3. Ongeloof, waarin men wel gehoor geeft aan de verleiding van boze geesten en niet aan wat God in de Schrift geopenbaard heeft.

Een zogenaamd “christen”, die de lichamelijke opstanding loochent, loochent de eigen woorden van Christus (zie Johannes 5) en “heeft de leer van Christus niet” (2 Johannes vers 9-11). Met zo’n

“christen” moet men zelfs “niet eten” en dus ook niet aan dezelfde avondmaalstafel gaan zitten! Ja, men moet hem ook “niet groeten” - dus niet als medechristen erkennen.

De leer van de opstanding van het lichaam is essentieel! Wie de opstanding loochent, of haar “vergeestelijkt” behoort tot een zeer slecht gezelschap. Reeds in Paulus’ dagen waren er mensen - hij noemt ze met name en ter waarschuwing! - die leerden “dat de opstanding reeds had plaats gevonden”. De “vergeestelijkingsmethode” bij het uitleggen van de Schrift is dus van kwade oorsprong! Wie leert dat de opstanding reeds heeft plaatsgevonden in een wereld waarin christenen, wat hun lichamen betreft, nog dagelijks sterven, kan dit alleen doen als hij het opstandingsbegrip “vergeestelijkt”. In 2 Timotheüs 2:16-21 spreekt Paulus over zulke mensen en de houding die wij tegenover hen moeten aannemen.

Hun woord zal “als kanker voortwoekeren” en met hun leer “werpen zij het geloof van sommigen omver”.

Zulke mensen zijn bozen, “vaten tot oneer”, van wie men zich moet “reinigen” (letterlijk: “uitzuiveren”).

Blijkens 1 Timotheüs 1:19, 20 hebben zij een goed geweten van zich geworpen. Zich van hen afscheidend, zullen we anderzijds “jagen naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede, met hen die de Here aanroepen uit een rein hart”. Deze laatsten worden daardoor gekenmerkt, dat zij de leer van de apostelen aanvaarden: “Wie God kent, hoort ons; wie niet uit God is, hoort ons niet. Hieraan kennen wij de geest van de waarheid en de geest van de dwaling” (1 Johannes 4:6).

En wij zullen elkaar, met de apostel Paulus toewensen:

“Geheel uw geest en ziel en lichaam worde onberispelijk bewaard bij de komst van onze Heer Jezus Christus!” (1 Thessalonika 5:23).

Daarom:

“Houd Jezus Christus in gedachtenis, opgewekt uit de doden, uit het geslacht van David, naar mijn evangelie, waarin ik verdrukking lijd als een boosdoener die boeien draagt; maar het woord van God is niet gebonden” (2 Timotheüs 2:8, 9).